

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVU PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhöz hordva vagy vidékre postán küldve

Egész évre	10	frt	—	kr.
Félévre	5	frt	—	kr.
Negyedévre	2	frt	50	kr.
Egy órára	1	frt	—	kr.

Hirdetési díj:

Öt-hasábsopetisors egyszeri beiktatásáért 5k.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyilvántartás 4 hasábsopetisorsért 20 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 krajczár.

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Debreczeni-utca SIMON-ház Knusz József ut.
kereskedésével szemben.

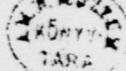
HIRDETÉSENYEK.

Előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok...
valamint a lap szelemi részét illető
minden közlemények ideintéendők.

Postamentlen levelek csak ismert kizsoltól
fogadtatnak el.

XV. évfolyam 1888.

Debreczen. Szombat, Aprilis 28.

84. szám.

Három tárgy az egyházkerületi közgyűlés tanácsasztalán.

A holnapután, hétfőn kezdődő egyházkerületi közgyűlés tárgysorozatában, a debreczeni főiskolára vonatkozó egyéb fontos tárgyak között három oly kérdés van napirendre tűzve, melyeknek sikeres megoldása — nézetünk szerint — a legjótékonyabb hatást fogja gyakorolni a főiskolai ifjúság testi és szellemi fejlődésére. Sőt van e három között egy, mely Debreczen város közművelődésére is közvetlen fontossággal bír s ha ezuttal elvégre szerencsésen megoldatik, általa egy régi közóhaj nyer beteljesülést. E három jelentőségeltjes tárgy: Párhuzamos szakaszok a gymnasiumi osztályok mellett. Nyilvános olvasó-terem a főiskolai könyvtár mellett. A tápintézet berendezése. Mindhárom kérdésre vonatkozólag figyelemre méltó fejtegetéseket kaptunk illetékes kézből, a főiskola egyik tanárától, mely fejtegetések közül a két elül említett kérdésre vonatkozókat lentebb közöljük. A tápintézet berendezéséről szóló nézeteknek pedig hétfőn, de még idejekorán, a főiskolát illető ügyek tárgyalása előtt, fogunk lapunkban tért engedni.

I.

Párhuzamos szakaszok a gymnasiumi osztályok mellett. Köztudomású az országos törvény rendelkezése ezen ügyben, melynek szigorú keresztülvitele esetén a VI-ik kivételével minden osztály mellé párhuzamos szakasz volna szervezendő. Ámde az sem titok, hogy a főiskola jelenlegi vagyoni ereje elégtelen a rendes nyolcz osztályon felül még hét párhuzamos szakasz fenntartására. Ily körülmények között kikerülhetetlennek látszik azon már többször szóba hozott, sőt némi alakban meg is kísérelt intézkedés szigorú keresztülvitele, hogy azon osztályokra nézve, melyek mellé párhuzamos szakasz nem szerveztetik, — a tanulók beírása a törvényes létszámon, a 60-on túl nem mehet. Ezen nézetnek ad kifejezést a gymn. tanárkar által az egyházkerület elé terjesztett s a „Debr. Prot. Lap“ f. évi 10. és 11-ik számában közrebocsátott memorandum is, mely a párhuzamos szakaszokat az I—IV. osztályok mellé véleményezi felállítandóknak. Minthogy azonban eme négy párhuzamos szakasz állandó fenntartására sincs alap a főiskola rendelkezése alatt, nincs más mód a kérdés megoldására, mint vagy újabb jövedelmi forrást nyitni, vagy még alább csökkenteni, például kettőre, a párhuzamos szakaszok számát, mely esetben a beírás korlátozása 4-ről 6 osztályra terjesztendő ki.

A tanárkar fölterjesztésében elő van adva azon nagy fontosságú okok melyek a négy párhuzamos szakasz fenntartását és így az újabb jövedelmi forrás nyitását javallják. Szabad legyen ezért rámutatni ismételtelen azon újabb forrásra, melyet a „Debr. Prot. Lap“ mult évi 31-ik száma, ezt előzőleg pedig, az 1886. évi 300-ik sz. egyházkerületi végzésből láthatólag a főiskolai gazdasági tanács és az egyházkerületi tanügyi bizottság hozott szóba s a mely nem egyéb, mint a gymnáziumi tandíjak korszerű rendezése. — Tulvan minden kétségen, hogy a tulnepses osztályoknak a párhuzamos szakaszok szervezése által való megszüntetése első sorban az iskolai tanítás sikeresebbé tételé végett, s így az illető növendékeknek és szüléiknek hasznára és előnyére tör-

ténik. A biztosítandó szellemi és erkölcsi előnyökkel szemben egy értelmes szülő sem fog sajnálni, például évi 20 frt tandíjat azon intézettől, mely növendékeit évenként mintegy 22 ezer frtnyi segélyben részesíti, a hol egy-egy gymn. növendékre a mult iskolai évben, átlag 34 frt 14 krnyi jótétemény (élelmezés, lakás, ösztöndíj stb.) esett.

II.

Nyilvános olvasó-terem a főiskolai könyvtár mellett. Mig a gymnasiumi tanulóokra nézve főként a párhuzamos osztályok fenntartása teszi a tanítást és nevelést eredményesebbé és hathatósabbá; addig a felsőbb tanulóknak a szellemi foglalkozás és szélesebb körű tanulmányozás iránti érzék kifejtésére s az özképzés fokozására amaz olvasó-terem — előreláthatólag a legáltalánosabb hatással leend. Bizonyára ily meggyőződés vezette a főtisztelületi egyházkerületet, midőn az 1886. évi 301-ik sz. végzésében fölhitva a könyvtári bizottságot, miszerint „ugy tőrek edjék, hogy a megnyitása lehetőleg a ráknk jövő tanév (1887/8) folyamában megtörténhesék. A megnyitás a helyiség kérdése miatt mindeddig elmaradt. Most a könyvtári bizottság újabb javaslattal járul az egyházkerületi könyvtári bizottság újabb javaslattal járul az egyházkerületi közgyűlés elé, melynek értelmében olvasó helyiségül a könyvtár alatt levő első emeleti termek közül kettő volna berendezendő. Ezen ügy kedvező elintézése nagyobb akadályokba nem ütközik, a szükséges anyagi erő a fentebb idézett egyházkerületi végzésben ki van mutatva, a helyiségre nézve fenforgó nehézségen pedig gyökeresen segít a városi reáliskolának a kollégiumi épületből való teljes kiköltözése, a mi ugy ezen érdekből, mint magának a reáliskolának jól felfogott érdekében is, különben sem halogatható már tovább a reánk következő tanévnél.

k. s.

Vizsgálat a dunaszerdahelyi választás ügyében. A képviselőház negyedik bíráló bizottsága egyhangúlag elhatározta, hogy a dunaszerdahelyi választás ügyében, mindkét fél részéről történt vesztegetések következtében, a vizsgálat elrendelendő, ennek vezetésével Lőrinczy képviselő bizatott meg. E kerületben tudvalevőleg Megyeri Krausz Lajos lett megválasztva Szabó Lajos antiszemita után, kiknek választását megsemmisítették.

Országgyűlés.

Budapest, április 26.

A tartalékosok és póttartalékosok behívásáról szóló törvényjavaslat általános tárgyalása vette ma igénybe a képviselőház egész idejét. A javaslatot Münnich előadó indokola szakszerű érvekkel; Nagy István és Bolgár Ferenc, kik az egyéves önkéntesi intézményt látták a javaslatban megátámadva, csak feltételeken, bizonyos módosítások elfogadása mellett hajlandók (a mérsékelt ellenzékkel együtt) elfogadni a javaslatot; Czire Ákos maga és pártja (szélső bal) nevében kijelenté, különben higgadt beszédében, hogy a javaslatot nem fogadja el. Ekkor a szélső balra zajosán követelték, hogy most a honvédelmi miniszter beszéjen s élénk izgatott vita támadt a házszabályok felett, a melyben az elnök, Ugron Gábor, Madarász, Tisza és többen vettek részt.

Tisza s a ház elnöke a 48 ki törvényekből magyarázta meg, hogy a miniszterekre senki sem parancsolhatja rá, hogy mikor beszéljenek. Bolgár beszéde után Fejérváry miniszter szolt aztán s nagy vervevel válaszolt az ellenzék kifogásaira; megmondta, hogy a javaslatból költségek nem származnak, megmagyarázta a gyakorlati okokat, melyek a javaslatot szükségessé teszik s hatással utalt rá, hogy az intelligencia, a ne-

ki nyújtott kedvezmények fejében minő kötelmekkel bír a honvédelem tekintetében.

Miután Bolgár magyarázta szavait, Eötvös Károly beszélt közjogi és pénzügyi szempontokból a törvényjavaslat ellen, bár concedálta, hogy a javaslat katonai és technikai okokból szükséges és helyes lehet. Fejtette, hogy e javaslatban a nemzetül azt kívánják, hogy egy sarkalatos jogról, a szolgálati idő meghatározásáról mondjon le s beszéde folyamán oly kifejezésekkel élt, melyek hazafiság tekintetében a legszigorubb megrovást provocalják.

Tisza Kálmán élénk tetszések közt felelt főképp Eötvösnek; utalt arra, hogy az ország tekintélye és sulya az utolsó években jelentékenyen emelkedett; a legmelegebb elismerés szavaival emlékezett meg arról, mily nagy szolgálatakat tett az arviz alatt az a sereg, melyet a szélbalról „idegennek“ szoktak nevezni. Kiváló tetszést arattak a miniszter ama szavai, melyekben Eötvösnek a hazafiság szempontjából kifogásolható fejtegetéseire oly csattanósan megfelelt.

Budapest, április 27.

A képviselőház tovább folytatta ma a tartalékosok és póttartalékosok behívásáról szóló törvényjavaslat tárgyalását. Pongrácz Károly gróf után, ki e javaslatot nélkülözhetetlenül szükségesnek tartván, azt elfogadta, Tóth Ernő szolt a törvényjavaslat ellen, a szélső bal álláspontról. Majd Apponyi gróf emelt szót és nagy szónoki erővel érvelt a törvényjavaslat ellen, melyet félrendszabálynak mondott és mód nélkül károsnak jellemzett alkotmányjogi szempontból. De mikor ily erős érvekkel nyilatkozott szónok a javaslat ellen, egyet fordult s kijelenté, hogy a törvényjavaslatot, mint állandó institutiót elveti ugyan, de mint ideiglenes institutiót, feltételeken elfogadja. Ha pedig a mérsékelt ellenzék által javaslandó módosítások el nem fogadtatnának, a harmadszori felolvasásnál maga és pártja a javaslat ellen fognak szavazni.

Ezután Pulszky Ágost beszélt, sikerült, tartalomban és érvekben gazdag beszédet mondott.

Különösen Apponyival polemizált szónok ritka nagy sikerrel. Kimutatta, mily gyenge alapon áll Apponyi, midőn e javaslatot alkotmányjogi szempontjából fölötte aggályosnak, mint félrendszabályt rosznak mondja, aztán mégis elfogadja. Kimutatta azt is, hogy csak nagyhangú phrázis, midőn állítja, hogy a hadügyminiszternek e javaslat által discretionalis jog adatik.

Thaly és Györfy Gyula beszédei után, kik a javaslat ellen nyilatkoztak. Fejérváry miniszter szolt, élénk humorral, majdnem folytonos derültségben tartva a házat — az ellenzék rovására.

Végül Münnich előadó tárgyilagos és szakszerű czáfoló zárbeszéde után név szerinti szavazás következett, melynek eredménye az, hogy a törvényjavaslat 167 szavazattal 40 ellenében, tehát 119 szótöbbséggel általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadtatott.

Külföld.

Az új szerb kormány. A radikális kormány Szerbiában egészen váratlanul megbukott. A Gruics-kormány nemesak megbukott, de helyére már más is lépett. Az új miniszterium olyan elemekből áll, mely teljes kezeséget nyújt arra nézve, hogy Szerbia belső fejlődése a radikalizmus veszélyes kísérletei által ezután zavartatni nem fog. Az új kormány elnöke Krisztics Nikola, az ismert előkelő szerb államférfi, a ki hazájának és királyának már ismételve nagy szolgálatakat tett s kinek multja a külföldet megnyugtathatja arra nézve, hogy Szerbia külpolitikája fennálló nemzetközi szerződésök szellemében fog immár haladni, kerülve minden nyílt vagy titkos agitációt. A Krisztics kormány első sorban hivatalnok-kormány s igen kiváló erőkből áll. A tárczák elosztása következő; Elnök belügyminiszter; Krisztics Miklós; külügy: Mijatovics; hadügy: Costa Protics tábornok; igazságügy: Pantelics György; közmunka: Boghicsievics Mihály; vallás- és közoktatás, valamint ideiglenesen kereskedelmi. dr. Georgievics Wladan és pénzügy: Rakics Mita.

Az oláh paraszt lázadás. Ilfov és Jalomnicza kerület valamennyi községben a nyugalom teljesen beállt. A parasztek mindenütt

újra hozzá láttak a mező munkához és a kormány a bérlőket felszólította, hogy minden aggodalom nélkül térjenek vissza jószágaikra; jelenlétük nagyon hozzá fog járulni a kedélyek lecsillapadásához. Az össze elfogott parasztek közül csak 120-at tartottak vissza, a többieket részben, mert biztosítottok tettek le, részben, mert ártatlanoknak találtattak, szabad lábra helyezték.

A „református lelkiismeret“ írójához.

Balogh Ferenc hittanár ur „A református lelkiismeret“ c. czikkében a „Magyar prot. irodalmi társaság“ ellen az ünérzet komolyságával szólal fel. Felszólalásának némely pontja azonban túllő az igazság és méltányosság határán. En azért czikkét szó nélkül nem hagyhatom; sine ira et studio megjelölöm ama pontokat s megteszem azokra észrevételeimet.

Jól tudom, hogy sok írónak szokása hangzatos czímet választani, hogy ezzel is felvonja a figyelmet arra a mit ír. Balogh Ferenc hittanár ur azonban czikke címével a Magyar prot. irodalmi társaságba belépettek és be nem léptettek közti ellentétet akarta kifejezni. Miért mondaná különben, hogy a reformátusok lelkiismerete háborog, ez a tenger, melyet kormányozni magának tartott fenn az Ur. Legyen meggyőződve B. F. ur, hogy azoknak a reformátusoknak is van lelkiismerete, akik abba az irodalmi társaságba beléptek; ők is azt tartják, hogy „Az Úrtól vagyon, kinek kinek itéleti.“ Péld. 29. 26., — ők is szeretik a Krisztus egyházát, ennek előmenetelét és dicsőségét óhajítják és felemelt fölvel mondhatják, „A mi dicsékedésünk ez“ t. i. a mi lelkiismeretünknek bizonyága. Nem a reformátusok lelkiismerete háborog tehát általában véve, hanem csak azon reformátusoké, akik, az unitáriusokkal együtt a Prot. irodalmi társaságba belépni nem akartak. Tisztelet a kisebbség véleményének, de ne gyanúsítson, s másokkal szemben ne követeljen magának oly jogot, melyet magával szemben senkinek sem hajlandó megadni.

A czikknek egész iránya azt mutatja, hogy szerző szerint az irodalmi társaságba csak azok léptek be, kik előtt a hitelvezetőkön kívül, ellenben a hitelvezetőkön kívül maradtak. E szerint ő a reformátusokat két táborra véli elkülönözhetni. Teheti, mert a papir felette türelmes, minden gondolatnak helyt ad; de az a kérdés, hogy a reformátusoknak ily kétféle osztása helyes, üdvös, jogos és igazságos-e? A ki ily osztályozást tesz, s arról a sajtóban oly határozottan nyilatkozik, annak bizonyosságokkal kell rendelkeznie. Az irodalmi társaságba való belépés azonban ép ugy nem criteriuma annak, hogy valaki nem szilárdul ragaszkodik a hitelvezetők, mint a kívül maradás nem bizonyítéka a hitelvezetők szilárd ragaszkodásának. — Itt határozott tudomásom szerint, többeket nem az igaz hitüségéből származó félelem és aggodalom tartott vissza, hanem a gyűlölet miatt, mert az unitáriusok egy-két alföldi népes egyház községünkben prozolytákat csináltak. Az irodalmi társaságba viszont léphetek be olyanok, kik modern iránynak hódolnak. De a beléptettek többségének hitüségét ki és mily alapon meri kétségbe vonni?

A hitelvezetők iránti hűség tekintetében a kisebbség és többség között fokozott különbséget felállítani nem lehet; de talán nem is tanácsos ily osztályozással mesterségesen két ellenséges táborra elkülönözni egy és ugyanazon egyház tagjait is, ez által felidézni a minden harezok közt legátokzottabbat, és legpusztítóbbat, a vallási párharcot, a mely aztán igen véres sebeket ütött, a melyeket nem lehet majd a lelkiismeret koronázó palástjával sem betakargatni.

Nem a hitelviség szempontjából bírálendő el a többség és kisebbség eljárása közti különbség, hanem abból a szempontból, hogy a quot capita, tot sensus elvénél fogva az emberek különböző következtetésekre jutnak. Némelyek az irodalmi társaságban való sikeres működést az unitáriusokkal is lehetők tartják, a kisebbség azonban más nézetet látszik lenni. Balogh Ferenc hittanár ur is lehetők vélte egy az unitáriusokat is magába ölelő prot. történelmi társaság felállítását, de szerinte a most alakult prot. irodalmi társulat oly hármass mezőre lépett, melyek közül

kettől t. i. a theologiai, tudományos és a néprétegi értelem népies iradalommal a vallásos lelkiismeretre is hatni kell. Ha az a társulat tisztán a prot. történelem művelésére alakult volna is, a vallásos lelkiismeret ott sem maradhatott volna illetetlenül. Ugyan mi hatja inkább meg lelkünket, mi táplálja jobban a vallásos lelkiismeretet, mint hű, igaz és megkapó leírása az egyház jogaiért, a lelkiismeret szabadságáért küzdő ósok történeteinek?

Amde vannak oly tulzók, kik szerint pusztán történelmi társulat sem alakítható az unitáriusokkal; olyanok is vannak, akik az irodalmi együtt működést oly szellemben, hogy az a vallásos tudat emelője és a vallásos hit szilárdítója legyen, még az ágostai hitvallásakkal együtt sem vélik lehetőknek és áldásosnak. — Annyi, oly különböző a fel fogás, vagy inkább a jóváindulás, a pusztá sejtelen és találgatás, hogy azok egytől egyig helyesek és igazak nem lehetnek. De melyik lesz az igaz, a helyes? Ezt a priori meghatározni nem lehet. Gyümölcséről ismerik meg a fát. — Be kell hát várni a most már megalakuló Magyar prot. irodalmi társaság működését. A többség már évtizedek óta fájlatva látja, hogy a prot. irodalmi társaság megindítására keletkezett mozgalmak mint enyésznek el részvéltenség miatt, holott nekünk ugy tudományos nívóunk emelése, mint erőnknek fokozása a befeljelésre és a kifelé való hatásra egyirányú kívánatos és nélkülözhetlen, ha elmaradni és eltörpülni nem akarunk, a többség tehát megakartta ragadni a kedvező pillanatot, midőn a prot. irod. társaság felállítása iránt oly hő, oly meleg az érdeklődés, s ime a kisebbség a helyett, hogy az oly régóta ohajtott irodalmi társaság megalakulását elősegítene s abban, a maga lelkesedésével a tevékenységet élésztelné, minden, szerinte bekövetkező, veszedelmes irányzatokat meggátolni igyekeznék, most a lelkesedés tüzeit a gyanúsítás hideg, fagyos vizével önti le s akarja eloltani!

De hiszen az irodalmi társaság tagjai, eddig legalább, $\frac{2}{3}$ részben reformátusok, ugy hogy ennyire fogva abban a református akarát és szellem dominálhat s minden mást elnyelhet, ha ugyan erre törekednek; az unitáriusok pedig oly elenyésző kisebbségben vannak, hogy épen számot sem tesznek. Vagy talán mi magunkban sem bízunk már? En meg vagyok győződve, hogy a magyar prot. irodalmi társaság ily alapon is, áldásos működésű lehet és hogy a prot. tudományosság nívója általa emelkedni fog; a most lethergikus létenségekben szunnyadozó erők munkára buzdítatnak, élet és pezsgés támad a téltenségek és tespedés helyett. A társulat tudományos működése eminenter a prot. történelem művelésére irányulván, itt épen Balogh Ferenc hittanár annak alapos aggodalma alig lehet. A népies iradalom ápolása és fejlesztése harozott felekezeti irányban kívánatos lehetne, de akkor, szoros értelemben véve a felekezeti irányt, nekünk még az ágostai hitvallású testvéreinkkel sem lehet egy uton elindulni. A vallásos népies iradalom azonban dogmatikus irányban művelni nem szükséges. Krisztusnak paraboláit nem lehetne-e utána nevezni? S nem lehetne-e ily alapon is jeles művek által a nép vallásosságát, egyháza iránti lelkesedését fokozni, erkölcsi magartását nemeseíteni, — s mi kell ennél több? De bízunk az irodalmi társaság igazgató választmányának bölcsességében és lelkiismeretében is; tegyük fel róla, hogy feladatának magaslatán áll s nem lesz hűtelen megbízatásához; bízunk önmagunkban is, hisz mi a társaság tagjai sem vagyunk automaták. — A tagok hite, szelleme és akaratereje correctivuma lesz a választmány netaláni tévedéseinek. Ha Istentől vagyon a dolog, az emberek el nem ronthatják, különben magától össze omlik az.

Még most nem tudhatja senki, nem Istentől van-e, nem ő inspirálta-e ama jeles férfiakat, köztük hazánk és egyházunk szolopberek is, hogy a protestantizmus üdvére, a hazai kulturának is előbbvitelére megalkossák ama társaságot.

De B. F. hittanár ur szemei előtt oly félelmes színben tünik fel a társaság, hogy abba egyáltalán nem akar belépni, sőt azon alternatívát állítja fel, hogy a hitelv szilárd képviselői vagy külön társulatot, a mikor szerinte is, megbelne mind a két társulat, alkalosnak, vagy újra átnézés ezime alatt, kedvezőbb időben még egy új alakuló gyűlés hívassék egybe, s akkor vetessék latba az eszély követelménye szerint: mikor leendő üdvösebb az új kezdemény: akkor-e ha a református törzshívek ezreit tartóztatják el, lelkiismereti okból, a tömörüléstől? vagy akkor, ha áldozat hozatván, a két protestáns felekezettel nem kiegészítő, ahoz szerves kötélléssel nem is csatolt, idegen töredéket számításba nem veszik? Az alternatíva első részén maga B. F. hittanár ur is veszélyesnek tartja, azért bár valószínűnek contemplálja is, hogy a hitelv szilárd képviselőiből külön társulat alakul, nem gondolom, hogy nagyon buzogna egy ilyen társulat alakításán. Az alternatíva másik része már sokkal fontosabb. Megvallom azonban, hogy elképzelni sem tudom, hogy a már megalakuló társaság a közel jövőben micsoda tisztességesen elfogadható a t. ö. ügügyet találhatna arra nézve, hogy alapszabályait újra átnézi, s hogyan tartóztathatná az meg itti jobban és helyesebben, a tisztességgel egyezően, mint az april

16-án tartott alakuló gyűlésen, tudniillik az unitáriusok kizárása.

Mert ez a cardo rei.
És ez az újra átnézés még akkor is okvetlenül megtörténjék, ha a prot. irodalmi társaság működése közelismerés szerint is üdvös és áldásos leendő? No ez már nagyon sok volna!

Be kell várni a prot. társaság tényleges megindulását és működését, s ha ez üdvösnek mutatkozik, lépjen be mindenki tartózkodás nélkül, magával hozván lelkesedését és képességét.

En tisztelem a vélemények szabadságát, hiszen nem is volnék méltó különben a prot. nevezetre sem, de a magamét is kimondom. Ezen most megalakult prot. irodalmi társaságba belépéstől idegenkedést akkor teljesen fel fogom és megérteni tudnám, ha itt a három felekezeti unitáriusok a cselekedetük titkon vagy nyilván, de itt erről szó sincs; akkor is érthető és természetes volna a féltelen és ellenkezés, ha itt áldozottan a néhai prot. egyetnem halottaiból feltámasztása volna a czél. De hát régi hitágazatok és tantételek lerombolására és ezek helyett újjak felállítása, olyan nagyon alkalmas időt élünk-e?

Az unitáriusoknak pártfogó jöklenni nem akarok; a prot. irodalmi társulat bevételét és öket sem akarom védelmezni, de az igazság és a történelmi hűség szempontjából véve mégis tulhajtónak találok B. F. hittanár ur ama feltevést, mely szerint az unitáriusokat „idegen töredék” néven nevezi. Tulhajtónak több oknál fogva. Először is tekintélyes symbolikusok a protestánsokkal rokon felekezetek közé számítják őket s együtt említik a methodistákkal, quakkerekkel, waldiaikkal stb.

Arany István dogmatices professor is a protestáns kisebb felekezetekhez számította őket. De nekünk magyar reformátusoknak, különösen az Erdélyi végbement állami s ref. egyházi unio olta az unitáriusokat még kevésbé lehet idegen töredéknek nevezni, mint Európa bármely más államában. Ugyanis ok Erdélyben mint negyedik bevett felekezet a reformátusokkal szervi egybekötöttségben voltak, sőt vannak ma is.

Ugyanis a háromszéki unitárius egyház-megye 1577-től 1693-ig a ref. püspök felügyelete alatt állott, ez avatta fel (ordinavit) ezen egyház-megye egyházaiba a lelkészeket s így történt, hogy Dajka Keszere János püspök az egyházak látogatásakor a reform. egyházakban unitárius lelképző-tereket, az unitárius egyházakban pedig református lelképző-tereket talált. (Benkő: Transylvania II. T.)

Feltétlenül alapos tudomásom szerint Erdélyben ma is vannak oly kisebb községek, amelyekben a reformátusok és az unitáriusok külön egyházközséget fentartani nem tudván, egyesülnek oly módon, hogy ha most a lelkész református, a tanító pedig unitárius, akkor jövőre megfordítva lesz.

Jól van-e ez így, nem vitatom, de az itt elmondottakból világos, hogy az unitáriusok még sem olyan idegenek a reformátusokhoz képest, mint B. F. tanár ur állítja; világos, hogy azok a multban és jelenben szerves összeköttetésben állottak a reformátusokkal. Magyarország újabb történetében is nyomos példák igazolják, hogy az unitáriusokat, sem az ágostai hitvallásuk, sem a reformátusok nem nézték oly rideg és visszautasító szemmel, mint ma némelyek.

Midőn dícsőült B. Eötvös József vallás és közoktatásügyi miniszter 1848 szept. 1. ső napján Pestre hívta a három protestáns felekezetet az 1848. évi XX. t. cz. feletti tanácskozásra, az öt helv. hitvallású egyházkerület küldötteinek tanácskozásairól felvett jegyzőkönyv tanúsága szerint, azok, t. i. az unitáriusok, ágostai és helvethitvallásuk együtt, egy időben és egy helyen is tanácskoztak oly módon, hogy az elnök (gróf Teleki József) helv. hitvallású, a jegyzők egyike unitárius (Brassai Sámuel); a másik ágostai hitvallású (Illés Ádám) volt, sőt ugyanazon jegyzőkönyv szerint ezéba vétetvén egy nemzeti zsinattartás is, elődeink azt határozták, hogy az unitáriusokkal és ágostai hitvallásukkal Pesten egy időben fogják tartani hogy „ágostai hitvallású és unitárius atyánkfiai is az együtt találkozásra és tanácskozásra alkalmas találkásra s a k. i. me tehát 1848 évben együtt tanácskoztak, sőt felismerték elődeink, hogy az unitáriusokkal közös zsinaton tárgyalandó közös ügyeik is vannak s mégis lehetnek hű és igaz reformátusok.

Dr. Révész Imre, kiről közönségesen ismeretes dolog, hogy a magyar ref. orthodoxia elsőrendű harcosa volt tollal és szóval, 1879. évben kiadott röpiratában (Igénytelen vélemény a magyar prot. egyház történelem ügyében) szívről szóra ezt írja: „A kossanák tehát a magyar protestáns egyház történelem ügyét irodalmi közre működéssel, s anyagi pártfogással vagy részvétellel előmozdítani kész evangélikus, református és unitárius férfiak theologiai állás pontjukra való minden tekintet nélkül egy teljesen önálló egyület.” Ime tehát Dr. Révész Imre, a nagytekintélyű író is előmeri protestánsokul az unitáriusokat.

Bizonyára ily előzmények után aggodalom nélkül szólították fel az unitárius püspököt és főgondnokot esatlakozásra, az ágostai hitvallású és ev. ref. püspökökkel és főgondnokokkal közös felhívására. Akkor még

a magyar prot. irodalmi társaság kezdeményezői nem is sejtették, hogy mily nagy sértést követnek el a reformátusok lelkiismerete ellen. A merényletet különben nem vette észre sem az ág. hitvallásuk, sem a reformátusok conventje; nem szólalt fel az ellen egy egyházkerület sem. A tiszántúli ev. ref. egyházkerület 1887. aug. hóban tartott közgyűlésében 2000 frot minden fentartás nélkül szavazott meg a m. prot. irodalmi társaság javára. A debreczeni főiskolai tanárok is közösen 100 fittal léptek be mint alapítók, minden ellenvetés nélkül. Csak későn indult meg az irodalmi harc a Debreczeni Prot. Lapban az unitáriusok ellen.

Nines oly református az öt egyházkerület kebelében, a ki ne fájlalná, ha az oly nagy horderejű irodalmi kérdésben szakadás támad épen a reformátusok között. A kezdeményezők is bizonyára fájlalják, hogy a prot. irodalmi társaság megalakulásának kezdete vihart támasztott. De rájuk nézve moraliter is képtelenségnek látszott erőszakkal kitépni karjaikat azok karjaiból, kiket ok hívtak esatlakozásra.

Joó István.

Napi hírek.

— **Fáklyás zene.** A debreczeni ev. ref. egyház tanács holnap este fáklyás menettel tiszteli meg főt. Révész Bálint püspököt és mlts. Vályi János egyh. ker. főgondnokot a Prot. irod. társaság alakuló közgyűlésén az unitáriusokkal szemben kifejtett magartásukért. A fáklyás menetben részt vesz a főiskolai akadémiái ifjuság is. Gyülekezési hely: a kollégium; este 8 órakor.

— **Egyházkerületi közgyűlés tárgysorozata.** A tiszántúli ev. ref. egyházkerületnek ápr. 30-ikán kezdetét vevő közgyűlésének gazdag tárgysorozatából kiemeljük a következőket: küldöttségek választása különböző számadások és jegyzőkönyvek felülvizsgálására. — **Közizagzatási ügyek.** Jelentések egy segéd lelkésznek második vizsgájáról, lelkészfelavatásánál elmaradt lelkészekről. Az egyetemes konvent jegyzőkönyve alapján: Presbiteriumi szövetség nagy gyűlésére a konvent küldöttoi; a szövetkezetbe belépés az egyházkerületre hagyatik. Máramaros szigeti főgymnázium államsegélyezési ügye. A külföldi főiskolák prot. magyar ifjak javára fennálló alapítványok. Mi niszteri válasz, hogy az esketéseknél kétes esetekben miként járjanak el a lelkészek. — **Illeték-egyenértéki tartozás ügyében pénzügyminiszteri rendelet.** Közalaplól segélyezésre ajánlottak kérvénye mikép láttassanak el. A közalaplól mennyi segély adatott az egyházaknak, lelkészeknek és missióra. Csaldőkönyvek ügyében az egyházkerületek nyilatkozzanak. A ref. lelkészek egyetemes gyám és nyugdíj intézetének alapszabályai véleményeztessenek. A közalapból eszközök segélyezés módjára nézve tett in divány véleményeztessék. — **Baldácsi alaplól, énekes könyv újabb nyomtatásáról jelentés.** — **Közizagzatási peres ügyek és dékánosság tárgyában az egyház megyék véleményei.** Vad házasságok ügyében egyház-megyei vélemények. Vasárnapi ügyben egyház-megyei jelentései. **Iskolaügyek:** Vidéki gymnáziumok segélyezés ügyében kérelem a fenntartó testületektől. Különböző miniszteri leiratok. Egyházkerületi népiszkolai tanügyi bizottság és a közepiskolai felügyelő tanács jelentése. — **Debreczeni főiskola ügyei:** Bethlendi Endre tanár halála következtében a megüresedett tanszék betöltésére tett intézkedések. A pályázók kérvényére a tanárok javaslata. Kijelölés; a tanárválasztó küldöttség megválasztása. — **A gymnasiumban a mult évi rendelkezés miként teljesített.** A gymnasiumban berendezésére a tanárikar javaslata; a gazdasági tanács véleménye. Miniszteri leirat a párhuzamos osztályok ügyében. Az anyakönyvtárra felügyelő bizottság jelentése s javaslatai. Tanárkarok kétsége az 5-ik theologiai tanszéken és a tanítóképezdei 4-ik tanszéken működő tanárok fizetéseknek a többiekével egyenlősítése tárgyában. Gazdasági tanárgyak tanítása a tanítóképezdeben. Tanári nyug és gyámintézet érdekében kérelem a tanárikar részéről. Vagyon állásról jelentés, főiskolai gazdasági tanács jegyzőkönyv alapján több hagyományának és adományának bejelentése, főiskolai tápintézetnek berendezése stb. Ezután van számos, egyház-megyeikről felebebezt tárgy, nehány kérvény egyesektől s egyházkerületi bíróság elé tartozó ügy. Ápril 30-án délután 4 órakor az egyházkerületi tanügyi bizottság tartja ülését. Május 2-án délután 4 órakor veszik kezdetüket az egyházkerületi bíróság ülései. Május 1-én debreczeni főiskolai ügyei s a tanárválasztásról.

— **A hangverseny tiszta jövedelme** 644 frot 7 kr. a hangverseny nemes szívi rendezője, gr. Kornis Zsigmondné ő méltósága által az árvíz-károsultak javára Simonffy Imre kir. tanácsos polgármesternek átadatván, ezen összeget a polgármesteri hivatal következő leg osztotta fel: a t. ö. árvíz-károsultaknak 244 frot 7 kr. a t. eszláriaknak 200 frot, a n. falusiaknak 100 frot. Ezen, együtt 544 frot 7 krt tévő összeg Szabolcs vármegye alispánjához küldetett el. A még fent maradó 100 frot pedig a belügyminiszternek lett elküldve az ország többi részén lakó árvíz-károsultak segélyezésére. Ezzel kapcsolatban említjük meg, hogy egy György napi társaság 6 frot 86 krra menő gyűjtött összeget juttatott ugyan csak a polgármester kezébe, fele részben a hajdu-, másik fele részben pedig a szatmárme

gyei árvíz-károsultak között való szétosztás végett.

— **Kutlig Albin** a 17. gyalogsági hadosztály parancsnoka, mely hadosztályhoz tartozik a városunkban állomásozó cs. kir. ezred is altábornaggyá léptettetett el.

— **Halálozás.** A debreczeni takarékpénztár helyiségén gyászlobogó leng. Egyik szorgalmas, érdemes tisztviselője Alibán Mihály, ki 26 évig volt könyvvezetője ezen hatalmas, virágzó pénztáratételek tegnap d. e. 5 napi súlyos szenvedés után elhunyt. A széles körökben mely részvétet keltett halálesetről a gyászoló család következő jelentést adta ki. Mely fájdalommal tudatjuk a feledhetetlen szeretett jó férj, testvér és rokonnak ALIBÁN MIHÁLY — Debreczeni N. Takarékpénztári könyvvezetőnek. 1888. év April hó 27-én, délelőtt fél 9 órakor, 5 napi súlyos szenvedés után — életének 65-ik. boldog házasságának 25-ik évében — szélhűdésben történt gyászos kimúltát. A megboldogultnak hült tetemei 1888. évi April hó 29-én, délután 3 órakor fogtak a ref. egyházi szertartás szerint N. Hatvan utcazi 1442. számú házából, a nagy. templomban tartandó rövid gyászima után a Czeglédi utcazi sarkterben örök nyugalomra tetetni. Mely végtisztességtelre a megboldogultnak rokonait, jó barátait s ösmerőseit bánatos szívvel meghívjuk. — Debreczen 1888 April 27. Neje: özv. Alibán Mihályné, szül. Czeizing Terézia; Testvérei Alibán Sára férj. Szathmáry Sándorné; Alibán István, neje Varga Mária; többi rokonok nevében is. Béke lengjen porai felett! Gyászjelentésben tudatjuk a debreczeni takarékpénztár igazgatósága és tisztviselői kara is a buzgó könyvvezető elhunytától.

— **Békessy Gyula** debreczeni tankerületi főigazgató Trefort közlekedésügyi miniszter által a porosz közepiskolák tanulmányozására van kiküldve.

— **A debreczeni kereskedőifjak majálisa.** A helybeli fiatal kereskedők tegnap tartott értekezletükön elhatározták, hogy június 2-án a nagyerdei vígadóban táncvizalmat rendeznek. A derék ifjuság eddigi mulatságainak sikere után ennek is a legszebb sikerét lehet remélni.

— **A városi dalárda** jövő hó 4-én újabb dalestélyt rendez, melynek új, változatos programját később adjuk t. olvasóinknak. A dalestély, miután a multkoriban a Bika diszterme, ugy az egybegyűlt intelligens szépszámu közönségnek, mind a dalárdának kiválóan alkalmasnak s előnyösnek nyilvánult, ez alkalommal is a diszteremben tartatik meg. Miután pedig értesünkre esett, hogy a legutóbbi dalestélyről többeket visszatartott azon hit, hogy: a diszteremben tartatván a dalestély, talán a bálias megjelenés is kapcsolatban van a diszteremmel? Epen nem. A közönség kéretik is egyszerű házi tolettében megjelenni, a dalárda esakis azért tette át a Bika diszterembe dalestélyeit, hogy a mindinkább érdeklődő közönségnek minél nagyobb kényelmet nyujtson.

— **Szakáll Antal** Sakespeare és Moliere ösmert magyar recitatora a jövő héten, szombaton előadást tart, melynek programját később fogjuk közölni.

— **A városi közgyűlésről** lapunk esütörtöki számában hozott tudósítás bevezető részében következő sorok foglaltatnak. „Kovács Sándornak, a tiszti főügyésznek, meg Balogh Mihálynak, a főmérnöknek volt némi serupulusa az ajánlatra —, illetőleg az ajánlat föltételére nézve, hanem ezek szépségesen elismertek, a nélkül, hogy galibát okoztak volna.” Minthogy ezen — elismerjük — nem egészen szabatosan kifejezett szavak félreértésekre vezethetnek, azok helyreigazításul és magyarázatul kötelességünknek ismerjük kijelenteni, hogy azok a szavak nem rosakarathól vagy sértő szándékból, csupán a fogalmazás elhamarkodásából származtak. Sem a főügyész — sem a főmérnök ur aggodalmas észrevétele általában véve nem válhatott s nem is vált hátrányára a reálisokla ügyének, melynek mindketten a legbuzgóbb barátai. Kovács Sándor urnak a javaslatként előterjesztett ajánlat szövegezésének azon pontja ellen volt kifogása, mely szerint, a város az iparos tanulók számára esti előadásoknál, a főreálisokla tantermeit kiköti mind addig míg a város külön iparos iskolát nem épített. O a reálisokla helyiségeinek nevezett czérra való használhatóság meghatározott időhöz kötni, épen a város érdekében kihagyatni javasolta. A közgyűlés ezen javaslatot el is fogadta. A főmérnök ur felszólalása pedig odo vonatkozott, hogy miután a reálisokla építése az előirányzott 130000 frotnál többre is kerülhet, tehát a közgyűlés ezen beállható esetről is már most az ajánlat tevésnél gondoskodjék. Ezen aggodalmak azonban polgármester ur által eloszlatatván, a felszólalás tárgyában ezuttal intézkedni a közgyűlés nem tartotta szükségessé.

— **Felolvasás jótékony czérra.** A nagy. Kállóban a kaszinó helyiségében f. hó 24-én Kis Rezső főreálisokla tanár 50 krajczárnyi belépti díj mellett igen tanulságos felolvasást tartott. A felolvasás teljes ezime: „A magyar nők társadalmi élete a multban és a mostani fényűzés. A szépséges valószínűleg a vízkárosultak javára gyűjtőhöz fog csatoltni. Eddig a kaszinó pénztárhoz kezeli. A felolvasás nagyon tetszet (különösen a zaklatott családapáknak).

— **Lóosztályozás Hajdúvármegyében.** Hajdúvármegye területén a lóosztályozás, melyen a katonai szolgálatra alkalmas lovakat szokták összeírni, következő rendben tartik meg:

az I. o.
b o s z
zásnál
Szívós
(939)
T e t é v
(841) m
9. 10. 2
Ezen he
tóság re
vezeti.
(906) m
19. 20.
főszolga
bizottsá
részéről
ki. A I
a katon
működik
V a m o
l á s o r
Elek fő
6. Rész
S á m s
máj. 9.
sz ö r n
Rész. t
H. D o
Ferencz
15. 16.
mester.
gálandó
fejezik
—
alezred
redessé
1878 ba
tétetett
mar 6
a kiváló
katonát
de min
tisztelik
rosult f
dalmi é
mára. I
tén gra
—
E r b e
egylet.
az egyh
r ó c z
tagja m
lntán le
39-dik
let műk
vonulni.
—
közköri
bizottsá
a belügy
minék
—
A föld
miniszte
lag be
Debrecz
ket köz
hideg s
kudak,
szántot
ték be.
gyéren
vetések
árpát
szépen
raz hid
fejlődés
már és
vármeg
gyenge
sze a v
elvette
gyékbe
ban a
hiányo
ezen o
lántok
munká
tás és
után a
tengeri
szőlom
ból má
re, ugy
kaszáló
—
ev. ref.
közgyű
terméb
—
orvosai
special
nyári
fürdőbe
—
merő f
üti a
sem le
bátorsá
Nagy-
varok
rogtá
fehérne
bár az
—
ben. F
azon é
válasz
10 óra
ségébe
telep
Nagyn

való szétosztás
alagsági hadosz-
tályhoz tartozik
kir. ezred is
elő.
eni takarékpénz-
eng. Egyik szor-
Alibán Mihály,
ezen hatalmas,
p. d. e. 5 napi
t. A széles kö-
halálesetről a
lentést adta ki.
a felelhetetlen
onnak ALIBÁN
Takarékpénztári
prily hó 27-én.
súlyos szenvedés
házasságának
történt gyászos
hült tetemei
után 3 órakor
tis szerint N.
zától, a nagy-
szíma után a
ök nyugalomra
tele a megbol-
t 5 ösmerőseit
— Debreczen
bán Mihályné,
erei Alibán Sára
bán István, neje
nevében is. Béke
ntésben tudatja
zragatósága és
könyvvizető
zeni tankerületi
ügyi miniszter
mulmányozására
őifjak majlisa.
tegnap tartott
gy június 2-án a
mat rendeznek.
ágainak sikere
tét lehet remé-
hó 4-én újból
új, változatos
válosínknak. A
n a Bika disz-
telligens szép-
ládának kívá-
nyilvánult, ez
tartatik meg-
t, hogy a leg-
visszatartott
n tartatván a
elenés is kap-
Epen nem. A
házi toilletté-
kis azért tette
éyleit, hogy a
gnek minél na-
peare és Mo-
a jövő héten,
ek program-
apunk csütör-
bevezető ré-
atnak. „Kovács
k, meg Balogh
némi serupu-
az ajánlat föl-
pségesen elsi-
okoztak volna“
— nem egészen
reértésekre ve-
és magyará-
kijelenteni,
akarathól vagy
almázás elha-
a főügyész —
as észrevétele
nem is vált
mek, melynek
ráta. Kovács
előterjesztett
ntja ellen volt
az iparos ta-
ál, a főrealis-
ddig míg
s iskolát
a helyiségeinek
ását meghatá-
ros érdekében
tülés ezen ja-
fnok ur felszó-
hogy miután a
tt 130000 fit-
közgyűlés ezen
az ajánlat te-
odalmak azon-
szlaltatvány, a
intézkedni a
gesnek.
etra. N a g y-
ségében f, 50
kolai tanár 50
igen tanulsá-
olvasás teljes
almi élete a
A szépösszeg
avára gyűjtő-
asznió pénztár-
szintzet (kü-
nak).
megyében. Haj-
lyozás, melyen
lovakat szok
a tartik meg :

az I. osztályozó bizottság által: H. S z o
b o s z l ó n (1395), május 1. 2. az osztályo-
zásnál résztvevő közigazgatási tisztviselő
Szivós Béla r. kapitány. S z o v á t h o n
(939) május 3. F ö l d e s e n (957) máj. 5.
T e t é t l e n e n (421) máj. 6. K a b á n
(841) máj. 7. P. L a d á n y o n (1428) máj
9. 10. N á d u d v a r o n (1186) máj. 12. 13.
Ezen helyeken az osztályozás a törvényha-
tóság részéről Nábráczky István főszolgabíró
vezeti. E g y e k e n (850) máj. 15. C s e g é n
(606) máj. 17. B. U j v á r o s o n (1159) máj.
19. 20. Ezen három községben Ferenczy Elek
főszolgabíró lesz jelen. Az I. osztályozó
bizottságba a VII. hadtest parancsnokság
részéről Kerekes Károly főhadnagy küldetett
ki. A II. osztályozó bizottság által, melyben
a katonaság részéről Boer Sándor főhadnagy
munkököi: M i k e P é r e s e n (389) máj. 1.
V á m o s P é r e s e n (438) május 3. T é g
l á s o n (309) május 5. Jelen lesz Ferenczy
Elek főszolgabíró. H. H a d h á z o n (566) máj.
6. Részt vesz: Hadházy Endre polgármester.
S á m s o n b a n, (335) máj. 8. J ó z s á n (97)
máj. 9. Részt vesz: Ferenczy Elek. H. B ő s
z ö r m é n y b e n (2270) máj. 10. 11. 12.
Részt vesz: Paksy Károly polgármester.
H. D o r o g o n (967) máj. 13. Részt vesz:
Ferenczy Elek. H. N á n á s o n (1385) máj.
15. 16. Részt vesz: Csóhány László polgár-
mester. A zárjel közé tett számok a megvizs-
gálandó, illetve osztályozandó lovak számát
fejezik ki.
— Előléptetés. K r a u s z Z s i g m o n d
alezredes a cs. kir. 39-ik gyalogezredben ez-
redessé léptetett elő. Krausz ezredes ur
1878-ban a boszniai occupatio alkalmával
tétetett át a derék ezredhez, s városunkban
már 6 éve van állomáson. Felebbvalói benne
a kiváló tehetségű, nagy szakismerettel bíró
katonák becsülik, alantaisai pedig a szigorú,
de mindég igazságos, humanus főlebb valót
tisztelik s szeretik. Magas műveltséggel pá-
rosult finom modora, előékenysége, a társa-
dalmi életben is közéletmerést szerzett szá-
mára. Előléptetésének minden ösmerőse öszin-
tén gratulál.
— Ö. T. Márk Endre, valamint
Erber és Fleischman urak a tüzöltő
egylet eddigi pártoló tagjai 25-26 torinttal
az egylet alapító tagjaivá lettek. H a r
ó c z József a tüzöltő egylet működő
tagja meghalt, temetése holnap vasárnap dé-
lután lesz a városi kórházból, temetésén a
39-dik ezred zenekara fog működni. Az egy-
let működő tagjai nagy számmal fognak ki-
vonulni.
— A közkórház költségvetése. A polgári
közkórház 1889 évi költségvetését a kórházi
bizottság esztörtöki ülésében állította össze
a helyügyminiszterhez való felterjesztés végett,
minek május hóban meg kell történni.
— A vetések állása Debreczen vidékén.
A földmívelés-, ipar-, és kereskedelmiügyi
miniszterhöz apr. hó 17-től 24-ig be-
érkezett hivatalos tudósításokból a
Debreczen vidéki vetések állásáról következő-
ket közölhetjük: Az őszi vetések a folytonos
hideg szelek miatt nem gyarapodnak, de rit-
kultak, minek következtében több helyen ki-
szántották és a területet tavaszakkal vetet-
ték be. A rozs Szatmár és Biharmegyében
gyéren áll, mely vidékek némely részeiben a
vetéseket kiszántották s a talajba zabot és
árpát vetettek; a buzavetések kielégítőek,
szépen bokrosodnak, de a folyton tartó szá-
raz hideg idő hatása következtében itt ott
fejlődésükben visszamaradnak. Különösen Szat-
már és Bikarmegyékben; a repeze Szatmár
vármegyében jól áll, Hajdumegyében aznban
gyenge. A tavaszi kalászosok legnagyobb ré-
sze a vízzel borított területeket kivéve már
elvetetett. Szilágy, Szatmár és Bihar várme-
gyékben eléggé jól keltek; több helyen azon-
ban a hideg és száraz időjárás következtében
hiányosan, vagy épen nem keltek ki, ugyan-
ezen ok miatt Hajdumegyében a dohánypal-
ántok is nehezen fejlődnek. A gazdasági
munkálatokat illetőleg a még hátralevő szán-
tás és vetés igen nehezen eszközölhető, mi-
után a föld nagyon kiszáradt, kemény; a
tengeri vetése, általában megkezdett; a
szőlőmunka folyamatban van. A takarmány-
ból már kevés van, s ezért drága; a legelők-
re, ugyszintén a természetes és mesterséges
kaszálókra eső kellene.
— Presbyteriumi közgyűlés. A debreczeni
ev. ref. egyháztanács holnap d. e. 10 órakor
közgyűlést tart a kollégium kisebbik tanács-
termében. Tárny: folyó ügyek.
— Dr. Kentzler József városunk e jeles
orvosa; ki mint gége- orvos nálunk keresett
specialista ez uton tudatja, hogy resdes
nyári állomására a G l e i c h e n b e r g i
fürdőbe szerdán május 2-ikán utazik el.
— Egy utca részt megloppott valami vak
merő fizkő, kinek most a rendőség bottal
ütö a nyomát. Legalább még eddig sejtíteni
sem lehet, ki az a jobb és szebb ügyhöz méltó
bátorságu gyerek, a ki csütörtökön éjjel
Nagy-Hatvan és Nagyjutóczák között az ud-
varokat, kerítésről kerítésre mászva, beködo-
rogta s azokból egy pár csizma, szür s esomó
fehérnemű az ismeretlen kezéhez ragadt, ha-
bár az idegen erre nem is birt illetékeséggel.
— Értekezlet a csikótelep alakítása ügyé-
ben. Felhívjuk a gazdaközönség figyelmét
azon értekezletre, melyet a gazd. egyesület
választmányja holnap azaz e hó 20-én reggel
10 órakor a kereskedelm iés iparkamara helyi
ségében tart. Tárnya ez értekezletnek a csikó
telep megalakítása, melyhez segélyezésével a
Nagyméltóságú minisztérium is hozzájárul.

— Megtébolyodott főszolgabíró Lovász
Gáborról, a margitai járás főszolgabírójáról
több fővárosi és vidéki lap azon szomorú hírt
hozta, hogy megtébolyodott s a Lipótmezőre
szállították. Városunkban e hír, — miután
Lovászt, mint jó rokont, igaz, jó barátot igen
sokan szeretik és ismerik — mély fájdalom-
s megdöbbentést okozott. Most a legilletéke-
sebb helyről vett értesülésünk alapján tudat-
juk, hogy Lovász nagy mérvű ideggyengesé-
s erős vertolulásban szenvedve, egy fővárosi
hidegvízgyógyintézetbe vitetett fel, a hol már
jobban van, sőt mint egy fővárosi benső barát-
jától is értesülünk, az intézet orvosai azon né-
zeteiknek adtak kifejezést, hogy felgyógyulása
biztosnak tekinthető, úgy hogy rövid idő mul-
tán, mind testi, mind szellemi épségét tel-
jesen visszanyerve, térhet vissza szerettei
körébe.
— A „Jószív.“ A Tisza Kálmánné kez-
deményezése folytán megindított nagymérvű
tevékenység az árvízkarosultak segélyezése
tárgyában ismét egy nagy lépéssel haladt
előre. Csütörtökön délután a végrehajtó bi-
zottság s az albizottságok tagjai Tisza Kál-
mánné elnöke alatt a munkafelosztás és a
munkaprogram megállapítása felett ülést
tartottak. A carousel bizottság elnöke gr.
Andrássy Gyulánét választván meg, elhatá-
rozta, hogy egy nagy carousel ünnepélyt
fog rendezni, mely azonnal csak öszszel lesz
megtartandó. A sorsjátékot rendező bizottság
— elnöke gr. Károlyi Sándor — a sorsjáték
tervezetének kidolgozását egy albizottságra
bizta. — A népiünnepély rendező bi-
zottságának elnökei Hollán Ernőné és br. Atzél
Béla. Ez a bizottság a város ligetben nagy
népiünnepélyt fog rendezni. A vidéki albizot-
ság, — elnökei gr. Széchenyi Pálné, br. Ke-
mény Kálmánné, gr. Batthányi Géza, egy
albizottságot küldött ki, hogy a vidéknek
miként való bevonására részletes javaslatot
dolgozzon ki. Az irodalmi bizottság elnökei
Beniczkyné Bajza Lenke és Jókai Mór. Ez a május
hóban rendezendő bazar ünnepély alkalmá-
ból külön illusztrált lapot fog kiadni,
melyet Fenyvessy Ferencz orsz. képviselő
szerkeszt. A színiügyi bizottság elnökei: Tisza
Kálmánné és Zichy Jenő gróf. Május 16-án
az operában nagy, jótékony célú előadást
rendez a következő műsorral: egy Prolog és
Choral után Zichy Mihály képe a „Segítség“
albumból, mint előkép fog bemutatattni, az-
után Zichy Géza grófnak a „Vár története“
című melodramai költeménye fog előadatni.
Ezután a „Tündérek tava“ cz. ballada követ-
kezik zenével, énekkel és némajátékkal s egy
előképpel. A bizottság elhatározta továbbá,
hogy Jókai Mór felfogja kérni „Jó szív“
című alatt egy darab írására, mely egy ké-
sőbb megállapítandó estén, egy és ugyanazon
napon Budapest összes színházaiban, vala-
mint az összes vidéki színpadokon adassék
elő erre a czélra.
— A helyi vasuton új menetrend lép életbe
május elsejével, mely a nyári forgalom igé-
nyeinek megfelelőleg lett összeállítva. Május
elsején a kis vasut vonatai zászlókkal és zöld
galyakkal feldíszítve fognak közlekedni. Az
új menetrendet lapunk mai számának hírdet-
ési rovatában veszik olvasóink.
— A csütörtöki zivatar, mely Budapes-
ten, Aradon s az ország több részében károkat
okozott, Debreczen fölött a nélkül vonult el,
hogy ablakokat szakgatott, fákat tördelt volna
ki s házfedeleket tépett volna le. Csupán jól meg áztatta a szomsz-
zó földet. Evvel pedig csak hasznót csinált.
— Rácz Károly zenekara holnap este
Vilmos Lajos vendéglőjében fog játszani.
— Magyar Testvérek zenekara holnap
d. u. a nagyerdőn, este pedig a Bika étter-
mében fog játszani.

Etelka leányasszony ház- sága.

Piros pünkösd napján hajnalban szüle-
tett. Meg is látszik rajta: rózsás az arca,
rózsa az ajaka, feslő rózsza maga is egészen.
Mért kerülük mégis a legények? Hiszen
m ó d o s o k voltak szülei nemrégben; négy
nagy láda csizmával járt az öreg R. bácsi
miúdig a vásárra.
Elszegényedtek; az öreg meghalt; öz-
vegségre hagyta a hü élettársat a szép
Etelkával.
Ezért kerülük hát? Ezért. — A szegény
árvát még az ág is huzza. Akinek nincs
egybe mint a rokolyája, azon manapság nem
igen akad meg a házasulandó fiatalág szeme,
különösen pedig ha iparos elem.
Dehogy nem! Dehogy nem! suttozta
magában Sanyi, a mint a kaptatát vergette
kifelé a kordován-csizmából... Csak szólni
merna, csak ne felne úgy még inaskorából a
mesterasszonyától, megmutatná ő, hogy...
De hát miért is fél? Mert a leányasszony
szébb, mint a tündér, gyönyörűbb mint az an-
gyal, ő pedig...
Felveszi a dolgozó-asztalról a darab tük-
röt és nézegeti magát. Minden megjárna,
de hajam olyan mint egy sündisznóé és nyelv-
hibám is van, n a g y o n p e r e g. Hogy gyá-
korlom magam és mégsem tudom szépen ki-
mondani: „leányasszony, édes leányasszony,
szeretem.“
Szóval Sanyi addig gyakorolja magát a
csinosításban, — haját fagygyugyertyával
simítja naponta — a szép beszédben, míg
egyszer csak kap egy végzést, hogy mert
nagykoru lett, k i k a p j a a j u s s á t.
És ki is kapta! Az angyal, a tündér

leányasszony e percztől fogva mindig a mű-
helyben keresgölt vala mit és köny-
nyű volt neki megtalálni, mert Sanyi még
inaskorában is imádtá.
Lett aztán nemskóra lakadalom.
Epen a lakadalom napján jöttek meg a
golyák és a fecskék olyan jól találták ma-
gukat, hogy egy deczember táján egy közü-
lük visszatért üdvözölni a boldog házaspárt...
— Hát ma egy éve keltek egybe?!
— Igen, tekintetes kapitány ur.
— Mivel vádolja férjét?
A szép asszonyka megrázta kezében a
napernyőjét és elpirul, kilángol arczaán a
zavar.
— Na, vád nélkül nincs ítélet.
— A férjem ok nélkül késsel nekem
jött; a mult hétfőn pedig, mert gyermekünk
sirt, felkapta és a bölesőbe vágta. Mert a
gyermeket védelmeztem, megvert.
— Nagy vád. Mit szól ehhez a férj?
— Mit szölok? Azt mondom, tekintetes
kapitány ur, hogy a panasz alaptalan, azt
mondom, hogy a panaszra egyedül nekem le-
het okom.
— Miért?
— Miért, mert ez az asszony, mióta a
himlő ragyássá tett, mióta a pénzem elfogyott
lépten-nyomon elhagy, rám annyit sem gon-
dól, hogy midőn a munkából este fáradtan
hazatérek, nem vár vacsorával, a szoba fűtet
len és kis gyermekünk bölesőjében magára
hagyatva torkaszakadtából visit...
Itt elcsuklik szava, könnyezni kezd és
a szép menyecskeknék egy szó ellenvetése
sinesen.
— Én feleségemmel tisztességesen élni
szeretnék, mert most is szertem.
A kapitány békességre inti őket és ajánlja
a kibékülést. A menyecske kijelenti, hogy
utálja férjét, mert részeges.
— Az vagyok, mióta tudom, hogy sze-
reteted tetted; józan leszek újra, ha sze-
retsz...
— Nem tudlak szeretni...
Piros pünkösd napján haj-
n a l b a n s z ü l e t e t t.

S z i n h á z.

Valentin méltányos és gevallér direktor-
hoz illően járt el, midőn a karszemélyzet-
nek egy jutalomjátéki estét engedélyezett.
Ez által a kardalok is abba a ritka, kel-
lemes, kiváltságos helyzetbe jutottak, mi szí-
nésznek csakis játalomjátékával jár együtt,
midőn nem rendezői önkény szabja rá a szere-
pet, hanem azt saját tetszése szerint választ-
hatja meg. A mi karszemélyzetünknek a Falu-
százhöz volt legtöbb kedve. Ezt választották
tehát jutalomjátékukra; s minden szerepet, a
legkisebbtől a legnagyobbig maguk között
osztottak fel. Milyen régi, forró eddig tehe-
tetlenül küzködő vágyak, ambíciók találtak
tért ez által, olyan színpadon, minő a debre-
czeni, s olyan elődök után, melynek ezen a
fényes multu színpadon játszották már a „Falu-
rosszát.“ Mintha mind megannyi új csil-
lag tünt volna fel a művészet egén, melyeket
eddig erősebb fényiek nem engedtek észrevé-
tetni. Ezek, melyeknek világgossága intesivebb,
mint este a nap, letüntek oda, a névtelenség
homályába, a karba, hol eddig amazok isme-
retlenül bolyongottak, s ezután új világgossá-
g merült fel a láthatáron. A tegnapi esti jutu-
lomjátéknál az előretörő becsavgy kielégíté-
sének ilyenforma édes érzete nyújthatott leg
nagyobb jutalmat a kötelességteljesítésért, a
fáradtság, nehéz munkáért, mely egész éven át,
jó és rossz időben, hétköznap és ünnepna-
pon, vidám és komor hangulatban lerázhatat-
lanul nehezedik a kardalos vállaira.
Mert habár minden külső tényező meg
volt is, a mi elsőrangú művészek és művésznők
jutalomjátékát szokta ünnepélyessé, fényessé
tenni: virág, ékszer, taps, ujjrész és kihívás,
— ez est mégis csak erkölcsi elismerést és
jutalmat nyújtott a szereplőknek; mert épen
az hiányzott, a mire, ha az ábrándozás festett
egeiből leszállunk, a való, materiális életben
legtöbb szüksége van még egy színésznek is.
A ház alig félig telt meg. Csak a karzat volt
szufolva. A magasabb áru helyek közönségét
sem az előadás különöz és bizarr volta, sem
annak magasabb czélja, mely a megérdemelt
jutalmazásban állott, nem látszott eléggé ér-
dekelni. Pedig az előadás türelően tisztessé-
gesen ment s elnéző bírálat mellett élvezhető
is volt. Egyébiránt pedig csak kísérlet maradt
az. A játszóknak legnagyobb érdeme mindenesetre
az, hogy szerepüket lelkiismeretesen meg tanul-
ták. A játék egy vagy más jóindalért, a körülmé-
nyeket figyelembe véve, majd mindegyik
szereplőt ki lehetne emelnünk De nincs te-
rünk az egész névsornak kommentálására:
csupán a kis Kocsis Etel Finum Rózsá-
ját, a Dorsai Lia Boriskáját, Szabó
József Göndör Sándorát és a N é m e t h y
József Gonosz Pistáját említjük fel,
mint a mely alakítások kisebb színpadon
jól beválnának. Kocsis Etel különösen jó hang-
anyaggal rendelkezik, melynek, hogy azt
jövőre teljesen kiaknázhassa, iskolára
v a n s z ü k s é g e. A pianokat már most
is szépen kitarthatja. Dalait többször
meg is ujjrzták. Jóakaróitól pedig „buzdítá-
sul“ csinos virág koszorút s egy ékszer
dobozt kapott. Szántónának (Gonoszné) egy
csokrot nyújtottak fel a zene-
kárból. Hogy a kar kitünő volt, azt monda-

nunk is felesleges, miután azt az összes első-
rangú tagok alkották. A jutalmazott karsze-
mélyzet figyelemessége, a mint színre léptek,
a színórpadláról virágosóval lepte meg őket.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ
Holnap, vasárnap, 1888. ápril 29-én,
bucsu-előadásul, tizenhetedszer:
Mebántsvirág.
Francia operette.
Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos:
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: Kerezag Vilmos.

Ganczseidene bedrukte Foulards
von fl. 1.20 bis fl. 3.90 per Meter ver-
sendet roben- und stükweise zollfrei da-
Fabrik Depot G. Henneberg (k. k. Hol-
lief.), Zürich. Muster umgehend. Briefe
10 kr. Porto.

Lakások berendezéséhez
butorkelméket,
szőnyegeket,
ágy és asztaltakarókat,
paplan és matráczoikat,
**legnagyobb választékban ju-
tányos szabott áron ajánl**
Kunz József és Társa
c z é g.

Megérkeztek
a legújabb divatu tiszta gyapjuból készült
tavaszi és nyári

gyapjúszövővétel
melyek finomság és tartósság tekintetében
minden más kül- és belföldi gyártmányt
felülmúlnak.
A n. é. közönség minél tömegesebb
látogatását kéri
BIEDERMANN E. és FIA
a „BRASSÓI“ posztógyártmányoknak
kizárólagos elárúsítói,
hol egyszersmind miként a mult évben,
ugy ez idő szerind is a raktáron lévő kül-
földi gyapjúszövővétel tetemesen leszálli-
tott árak mellett árusítatnak el, úgy
hogy már
2 frt 90 krért
egy egész öltönynek való brünni gyapju
szövet kapható.

Eladó ház.
A czepléd-utcza 51. számú
(Sápy-féle) ház (földje nélkül)
szabad kézből eladó.
Értekezhetni ugyanott.
(Alkuszok kizárva.)
1886-ik terméű
v e t n i v a l ó m a g y a r
e s i r a k é p e s t e n g e r i
e l a d ó
Kis-csapó-utca, 373. sz.

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy mint eddig, úgy ezután is minden

CZÉG, CZIM és CZIMER FESTÉST

valamint e szakmábavágó minden munkát, melylyel megbízatom, izlésesen és pontosan, jól és

a legjutányosabb árban készítem el.

Kérem a n. é. közönség szíves pártfogását tisztelettel

KÜLLMANN JÁNOS

(Nagy-Csapó-utca 7. Hajdu-ház.)

WEISZ DÁVID

szobafestő, mázoló és tapetirozó Debreczenben.

Nagy-uj-utca, özv. Luxné házában.

Van szerencsém úgy a helybeli, mint a vidéki t. közönségnek becses tudomására juttatni, miszerint 20 év óta fennálló

SZOBAFESTŐ, MÁZOLÓ

és tapetirozó üzletemet

a jelen tavaszi időnyre a világvárosokban divatozó mintákkal du-an ellátva: ajánlom szolgáltatást minden üzletkörümba vágó megrendelések gyors, jutányos, izléses és szolid elkészítésére.

Fent jelzett lakásomon a minták megtekintése bármely órában a t. közönség rendelkezésére áll.

Az eddig irányomban mutatott bizalmat megköszönve: kérem abban engem továbbra is részesíteni.

Teijes tisztelettel

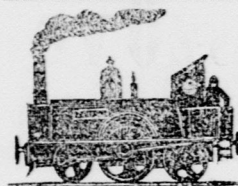
Weisz Dávid,

szobafestő.

Debreczeni helyi vasut részvény-társaság.

Városi idő.

Vasuti idő 10 percczel késik.

MENETREND.

Érvényes 1888. május hó 1-étől.

A m. á. vasuttól a nagyerdei fürdőházig

Indul a vonat	V o n a t s z á m																											
	1	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	43	45	47	49	51	53	
Érkezik a vonat:																												
Miskolcziól.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
P.-Ladányról.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Szatmárról.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nánásról.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M. á. vasutól.	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
K.-Várad-utca.	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Európa.	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Megyház.	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Hungária.	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Kistemplom.	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
„Bika” szálloda.	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Csokonai szobor.	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Egym.-utca.	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Honv. lakotanya.	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Gőzmalom.	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Sestakert.	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Simonffy-villa.	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Nagyerdei érk.	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6

A nagyerdei fürdőháztól a M. á. vasutig.

Indul a vonat	V o n a t s z á m																											
	2	4	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46	48	50	52	54	
Nagyerdei.	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Simonffy-villa.	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Sesta-kert.	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Gőzmalom.	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Honv. lakotanya.	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Egym.-utca.	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Hungária.	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Megyház.	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Európa.	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
K.-Várad-utca.	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
M. á. vasut érk.	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Indul a vonat:																												
Miskolc felé.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
P.-Ladány felé.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Szatmár felé.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nánás felé.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Debreczen, 1888. Nyomatott a „Debreczeni Ellenész” könyvnyomdájában Széchényi-utca SIMON-ház.

BORSÁNYI VIKTOR

gazdasági gépgyáros és gépraktár tulajdonos

ajánlja a n. é. gazdaközönségnek újabbán dí-an felszerelt gépraktárát, hol készletben kaphatók mindenféle két barazdás ekék, egybarazdás Gubitz-féle ekék és eke-részek, kapállók, töltőgépek, magtartók, Howard és Scott boronák

Soros és szörvavetőgépek, szénagyújtók, szeeska- és repavágók, tengerimorzsolók, többféle szeelő és Backer-féle rosták üszögválasztó szerkezettel; Humfris féle export-rosták, konkolyválasztók (Trieur), könnyen kezelhető ruhamángorló-gépek, kútszivattyúk, kerti-feeskendők és bor-sajtók, továbbá:

Gőzcséplőgépekhez való részletek,

tengelyek, részperselyek, aczéldobsinek, falécsek, faperselyek rézbéléssel, rugók, csavarok, dugattyúkarikák (Kolbenringe), kazáncsövek, csőszorító-gépek, tüzelőrostélyok, szívótömlők, malomtengelyek, mentőbádógok, rosta-szövetek és egyéb géprészek.

Gépműlyemben mindenféle gép- és kazánmunkákat, javításokat, fű-részfogak kipróbálását jutányos árak mellett teljesíték. A gőzhengerek kifurását ahoz külön szerkesztett fűrógéppel rajta a gépen bárhol esz-közöltetem.

A legújabb kéveköto és más mindennemű

Aratógépeket

jutányos áron szállítom s azoknak munkaképességéről felvilágosítással szolgálók, a gépek felállításához, elindításához begyakorlott munkást s a szükséges pótrészeket készletben tartom.

Végül egy egészen újonnan kijavított Schuttleworth-féle 10 lóerejű gőzmozgony a legújabb szalmafüő szerkezettel és Expensióval felszerelve jutányos áron eladó.

Üzlethelyiség: Debreczen, Nagyvárad-utca. 2227. saját-ház.

Rudolfsbad vizgyógyintézet.

BEICHEAU (Alsó-Ausztriában.)

PAYERBACH nyugoti állomáshoz 2 órányira Bócestől a nyugoti vasuton. Gyönyörű, minden oldalról fedett fekvés, alsó Ausztria egyik legszebb Alvyögyében (476 méter a tenger fölött) kitünő ellátás és igen kényelmes lakhelyiségek képezik azon elismert előnyt, melyet a 19 év óta fennálló intézet magának kivívott, melyben oly betegek is, a kik csak éghajlati üdülést keresnek felvételnek.

Az időny kezdete május 1-én

vizgyógyászatra, villanyosságra és masszázra Oertl-féle gyógyászat, kövérág, szívkövérág és szivgyengeség ellen. Az ivócsarnok megnyitása sávo tej és mindennemű friss töltésű ásványvizekre május 15-én a teljes uszó-fürdő (16-18° Reaumur és 73, quadrátmeter vízszínel) Junius 1-én. Naponta s étahangverseny.

Prospectusokat a gyógy-felügyelőség kivátrata ingyen küld.

Bővebb felvilágosítást ad

Dr. Ferdinand Siegel, J. M. Waisnix örökösök, gyógyorvos. tulajdonosok.

Hirdetés.

Zálog kölesön intézetemben mindazon tárgyak, melyeknek határideje lejárt folyó évi Május hó 8-án délután 3 órakor árverés utján — iparhatósági kiküldött jelenlétében — eladatnak.

Kelt Debreczen 1888. apr. 20-án.

KATZ JAKAB.

Bejarat: Teleki utca felől jobb-oldal 2-ik ajtó.

Koszt-adás.

Alólírottak van szerencsém a t. közönséggel tudatni, miszerint folyó 1888. évi május hó 1-től kezdve, nagy-csapó utca 323-dik szám alatt levő házában (eszmadia ipartársulat áruló helyisége udvarán) a legtisztább kezelésű s minden tekintetben magyaros konyhát rendezek be, a hol úgy

bent étkezésre,

házhozkihordásra

szolgáltatást az alább jegyzett legjutányosabb árak számítása mellett ajánlom a t. közönség szíves figyelmébe.

BENT ÉTKEZVE:

Két tál étel — — — — — 20 kr.
Három „ „ — — — — — 30 „
Négy „ „ — — — — — 40 „

KIHORDVA:

Két tál étel (havonkint) — — — — — 6 frt.
Három „ „ — — — — — 9 „
Négy „ „ — — — — — 12 „

Mely jutányos árakra a t. közönség figyelmét és pártfogását felkérve, vagyok

tisztelettel

Nagy Imréné
kosztadó nő.

Pályázati hirdetmény.

A debreczeni ev. ref. egyház új consistorális házának építésére nézve az építettő bizottság határozatából ezennel pályázatot hirdetek.

Pályázók a tervrajzokat a hivatalos órák alatt az egyház irodájában tekinthetik meg s az ugyanott kitétt részletes ilóirányzat tetelei szerint teendő zárt ajánlataikat f. évi május hó 14-ik napján déli 12 óráig kötelesek az ajánlati összeg tíz százdtőlját képező értékkel el-látva hozzám beadni.

Egyébb feltételek szintén az egyház irodájában lesznek kitéve, melyeket pályázók megtartani kötelesek.

Kelt az építettő bizottság 1888. april 27-én tartott üléséből.

Szücs István
ref. egyházi főgondnok.